

Stoiber wil referendum over EU-grondwet

Nieuws

Achtergrond - 19 juli 2004

(19 juli 2004) [CSU](#)-leider Edmund Stoiber heeft zich uitgesproken voor een Duits referendum over de grondwet van de Europese Unie. Dat zo'n referendum er komt is echter onwaarschijnlijk. Een meerderheid binnen zowel [SPD](#) als CDU/CSU wil slechts het parlement over de aannahme van de grondwet laten beslissen. Bovendien zou eerst de Duitse grondwet gewijzigd moeten worden, aangezien deze het houden van referenda verbiedt.

In juni sloten de staatshoofden en regeringsleiders van de Europese Unie een [grondwettelijk verdrag](#) dat de grondslagen en belangrijkste wetten van de Unie bundelt en vastlegt. Het verdrag treedt pas in werking nadat de lidstaten het geratificeerd hebben. Tien landen, waaronder Nederland, Frankrijk en Groot-Brittannië, hebben inmiddels aangekondigd de burgers door middel van een referendum rechtstreeks over het verdrag te bevragen. Duitsland behoort niet tot deze groep. Bondskanselier [Gerhard Schröder](#) sloot donderdag een referendum in de Bondsrepubliek uit: "de (Duitse, red.) grondwet verbiedt het uitdrukkelijk een referendum te houden en wij zullen ons natuurlijk aan onze grondwet houden". Het verbod op referenda is vastgelegd in de Duitse grondwet, die uit 1949 stamt. Deze moet worden beschouwd als een reactie op de zeer democratische grondwet van de Republiek van Weimar, die Hitler in staat stelde de macht te verwerven. Zowel Schröders SPD en de [CDU](#) spraken zich uit tegen een referendum over de EU-grondwet. Behalve uit respect voor de Duitse grondwet lijkt deze positie ook ingegeven door vrees voor een negatieve uitslag in het geval er wél een referendum gehouden zou worden.

Afgelopen weekeinde werd echter duidelijk dat over het onderwerp binnen de partijen geen consensus bestaat. [Edmund Stoiber](#), leider van de CSU, gooide de knuppel in het hoenderhok. "Wanneer alle Europese volkeren op dezelfde dag over de grondwet stemmen, dan zou dat een grote kans zijn om het thema Europa veel dichterbij de burgers te brengen", aldus Stoiber. De CSU-leider deed zijn uitspraak nadat de Franse president Chirac op 14 juli zijn landgenoten een referendum in het vooruitzicht had gesteld. Na Groot-Brittannië en Frankrijk kan

Duitsland volgens Stoiber niet achterblijven. Zijn mening werd hem binnen de Bondsdagfractie van CDU en CSU niet in dank afgenomen. "Ik hou een referendum voor een dwaalspoor", aldus Peter Hintze, die namens de CDU/CSU-fractie woordvoerder voor Europese zaken is. "Referenda betekenen geen hogere vorm van democratie", vond Hintze's collega-parlementariër en partijgenoot Wolfgang Bosbach. Volgens CDU-Europarlementariër Elmar Brok zijn vooral diegenen die de EU-grondwet willen tegenhouden voorstander van een referendum.

Vanuit de SPD kreeg Stoiber bijval van Heiko Maas, de partijvoorzitter van Saarland. Maas is van mening dat de Duitse bevolking niet minder mondig is dan burgers in Frankrijk of Groot-Brittannië en dat zij zullen instemmen met de grondwet. Ook [FDP](#)-leider Guido Westerwelle sloot zich bij Stoibers oproep aan. Westerwelle vindt het wenselijk dat de bevolking bij fundamentele zaken rechtstreeks kan beslissen. Hoewel Bündnis90/Die Grünen in principe voorstander is van het houden van referenda keerde partijleider Reinhard Bütikofer zich tegen het initiatief van Stoiber. Het viel hem op dat Stoiber als verklaard tegenstander van referenda plotseling zijn mening heeft bijgesteld. Bündnis90/Die Grünen is voorstander van een wijziging van de Duitse grondwet die een plebisciet in het algemeen mogelijk moet maken. Hiervoor is in de Bondsdag een tweederde meerderheid nodig. "Als de oppositie meedoet, dan maken we de baan vrij voor referenda in allerlei kwesties", aldus Bütikofer.

Berliner Zeitung

[Maas ondersteunt Forderung Stoiber](#)
[Die Deutschen werden nicht gefragt](#)
[Der Bürger als Hürde](#)
[Referenden in zehn Staaten](#)

Der Spiegel

[Stoiber fordert Referendum über EU-Verfassung](#)

Süddeutsche Zeitung

[Stoiber will Volksabstimmung](#)

Tagesschau

[Eine Verfassung für 25 Länder](#)

Artikel: <https://www.duitslandinstituut.nl/artikel/2161/stoiber-wil-referendum-over-eu-grondwet>